

/Reparacije/Materijalne reparacije/Odšteta od 380.000 dinara kosovskom Albancu za 480 dana torture i nehumanog

postupanja

Ljudski gubici

Ratni zločini

Reparacije

Obrazovanje

Arhiva FHP

Informisanje

12.10.2012.

Odšteta od 380.000 dinara kosovskom Albancu za 480 dana torture i nehumanog postupanja

ck

paracije
materijalne reparacije
materijalne reparacije

Prvi osnovni sud u Beogradu doneo je presudu kojom je utvrdio da Republika Srbija snosi odgovornost za zlostavljanje i nehumano postupanje, koje su pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije (MUP Srbije) počinili nad Mustafom Kolgecijem, Albancem iz Suve Reke/Suhareke, tokom pritvora u periodu od septembra 1998. godine do januara 2000. godine. Sud je naložio Republici Srbiji da mu zbog toga, na ime naknade nematerijalne štete, isplati 380.000 dinara, dok je zahtev za odštetu zbog

nezakonitog pritvora u trajanju od 16 meseci proglasio zastarelim. FHP smatra da je odluka suda nepravilna i neprimerena patnji kojoj je Kolgeci u kontinuitetu bio izložen tokom 16 meseci, te da je ona nastavak prakse srpskih sudova da pravdu za žrtve teških kršenja ljudskih prava tokom devedesetih, za koje su odgovorni pripadnici srpskih snaga, pretpostavlja interesima države i njenog budžeta.

Sud je utvrdio da su pripadnici MUP-a Srbije Mustafu Kolgecija uhapsili 28. septembra 1998. godine u njegovom selu Vranić/Vraniq [opština Suva Reka/Suhareke]. Zadržan je u policijskoj stanici u Suvoj Reci/Suhareke pod navodnom sumnjom da poseduje nelegalno oružje, a kasnije je protiv njega podignuta optužnica za krivično delo terorizma. U januaru 2000. godine, Okružni sud u Požarevcu oslobodio je Kolgecija nakon što je tužilac odustao od krivičnog gonjenja. Sud je zaključio da je Kolgeci tokom 16 meseci pritvora svakodnevno bio izložen fizičkom i psihičkom zlostavljanju od strane policajaca.

FHP je u ime Mustafe Kolgecija pokrenuo postupak za naknadu nematerijalne štete 24. januara 2008. godine. Održano je šest ročišta, na kojima je saslušan Mustafa Kolgeci, a zatim je 7. septembra 2010. godine suđenje počelo ispočetka, zbog promene sudskog veća nakon sprovedenog reizbora sudija. U ponovljenom suđenju održano je sedam ročišta, a Mustafa Kolgeci ponovo je saslušan. Tokom postupka, sprovedeno je medicinsko veštačenje. Sudski veštak je utvrdio da su tortura i nehumano postupanje koje je Mustafa Kolgeci preživeo tokom pritvora, ostavile ozbiljne posledice po njegovo fizičko i psihičko zdravlje i da su one trajno smanjile njegovu opštu životnu aktivnost.

Sud je, obrazlažući visinu odštete, naveo da je iznos od 380.000 dinara „adekvatan“ stepenu psihičkih posledica preživljene torture (koje je sud ocenio kao „trajne izmene ličnosti, koje se ogledaju u smanjenju socijalnog i opšteg funkcionisanja“) i da bi veći iznos „prelazio okvir instituta pravične naknade“. FHP ističe da sudovi u Srbiji imaju „neadekvatno restriktivno tumačenje instituta pravične naknade za žrtve teških kršenja ljudskih prava“, koje su počinile srpska vojska i policija tokom devedesetih u odnosu na sve druge slučajeve potraživanja štete od države. Primera radi, u slučajevima odšteta za nezakonit pritvor tokom operacije „Sablja“, sudovi su određivali i više nego desetostruke iznose: bivšem šefu vojne Uprave bezbednosti Aci Tomiću za 100 dana nezakonitog pritvora dosuđena je odšteta od šest miliona dinara, bivšem sudiji Okružnog suda u Beogradu Životi Đoinčeviću za 74 dana nezakonitog pritvora četiri miliona dinara, advokatu Miodragu Gligorijeviću za 62 dana 620.000 dinara, itd.

FHP će uložiti žalbu Apelacionom sudu u Beogradu protiv ove odluke, i to u pogledu visine odštete i odluke o zastarelosti zahteva za odštetu zbog neosnovanog pritvora.

Činjenice:

Mustafa Kolgeci, rođen 1944. godine, tokom sedamdesetih godina bio je predsednik Opštinskog suda i predsednik opštine Suva Reka/Suhareke.

Dana 28. septembra 1998. godine, Kolgeci je uhapšen ispred svoje kuće u selu Vranić/Vraniq [opština Suva Reka/Suhareke]. Policija ga je privela u prostorije Vatrogasnog saveza u Prizrenu/Prizren, gde je bilo zatvoreno još oko 40 albanskih muškaraca. Uveče ih je policija sve sprovela u zatvor u Prizrenu/Prizren. Tamo su im naredili da stanu uz zid i dali im rešenja o pritvoru. Policija je Mustafu smestila u prostoriju bez kreveta, dušeka, jorgana ili bilo kakvog drugog pokrivača zajedno sa još 40 osoba. U tu prostoriju su svakodnevno dolazili policajci i pendrecima tukli Mustafu i druge zatvorenike.

Posle sedam meseci, policija je prebacila Mustafu u KPZ Dubrava/Dubravë [opština Istok/Istog]. Tokom njegovog boravka u Dubravi/Dubravë, NATO avijacija je bombardovala zatvor u dva navrata, 19. i 21. maja 1999. godine. Zatvorski stražari su pobjegli iz zatvora a Mustafu i ostale zatvorenike su ostavili zaključane u paviljonima. 23 zatvorenika stradalo je od direktnih posledica bombardovanja ili zbog toga što im nije bila pružena lekarska pomoć. Dana 22. maja, policija je okupila sve zatvorenike u dvorištu. Dok su zatvorenici stajali u stroju, policajci su na njih otvorili vatru iz mitraljeza koji su bili na stražarskim kulama i počeli bacati bombe sa druge strane zatvorskog zida. Tog dana, kao i narednog, policajci su u krugu zatvora ubili 87 albanskih zatvorenika. Mustafa je preživeo krijući se sa drugim zatvorenicima po zatvorskim objektima.

Dva dana kasnije, policija je preostale zatvorenike, uključujući Mustafu Kolgecija, prebacila u Lipljan/Lipjan. U zatvoru u Lipljanu/Lipjan uslovi su bili izuzetno loši, zatvorenici nisu imali krevete, hrana je bila oskudna, po tri zatvorenika je delilo jednu porciju obroka, i dobijali su samo jedan litar vode po osobi za nekoliko dana. U ovom zatvoru ostali su do 10. juna 1999. godine, kada su autobusima „Niš ekspresa“ prevezeni za Niš. U niškom zatvoru uslovi su bili nešto bolji u odnosu na dotadašnje zatvore, ali su stražari svakodnevno maltretirali i vređali albanske zatvorenike. Dana 19. jula 1999. godine, zatvor u Nišu su obišli predstavnici Međunarodnog komiteta Crvenog krsta, koji su popisali zatvorenike i dan kasnije doneli im pisma porodica. Mustafi je to bio prvi kontakt sa suprugom nakon četiri meseca.

Protiv Mustafe Kolgecija, Okružni tužilac u Požarevcu podigao je optužnicu za delo koje počinjeno 19 sati nakon njegovog hapšenja. Suđenje pred Okružnim sudom u Požarevcu je počelo 7. decembra 1999. godine. Dana 11. januara 2000. godine, javni tužilac je odustao od krivičnog gonjenja i Mustafa Kolgeci je ubrzo nakon toga pušten iz zatvora nakon 16 meseci neosnovanog pritvora. Tokom boravka u zatvoru Mustafa Kolgeci je smršao 60 kilograma. Po izlasku na slobodu nije bio u stanju da hoda, a ubrzo su mu otkazali bubrezi.

O nama
Upravni odbor FHP-a
Drugi o nama
Nagrade
Godišnji izveštaj
Izveštaji revizora
Donatori
Linkovi
Prijavite se da dobijate naše vesti
Kontakti

Kosovska knjiga pamćenja
Baza podataka
Nacionalna škola tranzicione pravde
Regionalna škola tranzicione pravde
Materijalne reparacije
Simboličke reparacije

Suđenja za ratne zločine u Srbiji
Analize
Pojedinačni predmeti
Suđenja pred MKSJ i u drugim post-jugoslovenskim zemljama
Pred internacionalizovanim sudovima na Kosovu
Transkripti suđenja pred MKSJ
Dosijei
Krivične prijave
Vetting

Saopštenja
Vesti
Aktuelno o tranzicionoj pravdi
Publikacije
Konferencije
Biblioteka
Izveštaji
Magazin o tranzicionoj pravdi
FHP Youtube

[Humanitarian Law Center/Fond za humanitarno pravo](#)